

Sygn. akt VI Gz 162/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Andrzej Borucki**

Sędziowie: **SSO Barbara Frankowska**

SSO Anna Harmata (spr.)

Protokolant: asyst. sędz. Anna Grzebyk

po rozpoznaniu w dniu 12 czerwca 2015 r. w Rzeszowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **E. Z. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...)E. Z. w D.**

przeciwko **(...) G. O., S., (...) Spółka Jawna w D.**

o zapłatę 2.680,94 zł

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego
w Krośnie V Wydziału Gospodarczego z dnia 30 marca 2015 r., sygn. akt
V GC upr 117/15

postanawia:

I. **zmieni**ć rozstrzygnięcie zawarte w pkt II zaskarżonego postanowienia Sądu Rejonowego w Krośnie V Wydziału Gospodarczego, sygn. akt V GC upr 117/15 w ten sposób, że oddała wniosek pełnomocnika powoda o zasądzenie kwoty 600,00 zł tytułem dalszych kosztów zastępstwa pozwanego ponad zasądzone nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym sygn. akt V GNe 3/15 z dnia 16 stycznia 2015r.,

II. zasądza od powoda E. Z. prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Usługi (...) E. Z. w D. na rzecz pozwanego (...) G. O., S., (...) Spółka Jawna w D. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 30 marca 2015 r. Sąd Rejonowy w Krośnie Wydział V Gospodarczy umorzył postępowanie (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600,00 zł tytułem kosztów postępowania (pkt II).

W uzasadnieniu powyższego orzeczenia w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd I instancji wskazał, iż sposób postępowania pozwanego spowodował powstanie po stronie powoda dodatkowych kosztów. Koszty te, objęły wydatki związane ze stawiennictwem na rozprawę powoda i jego pełnomocnika. W obu przypadkach zaszła konieczność pokonania znacznej odległości ww. osób do siedziby Sądu, w przypadku powoda blisko 80 km, a w przypadku pełnomocnika blisko 50 km. Dodatkowo co wskazał Sąd Rejonowy, jak wynika z oświadczenia pełnomocnika powoda złożonego do protokołu rozprawy w dniu 30 marca 2015 r. powód zmuszony został do skrócenia

swojego zarobkowego pobytu za granicą. W związku z powyższym Sąd Rejonowy zasądził koszty procesu w kwocie odpowiadającej wysokości stawki minimalnej wynagrodzenia pełnomocnika będącego adwokatem, o jakim mowa w § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pozwany zaskarżając przedmiotowe postanowienie w części tj. w pkt II zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1. § 2 ust 2 w zw. z § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 461) poprzez jego błędne zastosowanie z uwagi na fakt, że pełnomocnik powoda wykonuje zawód radcy prawnego, a nie adwokata i nie stosuje się w tym zakresie przepisów przedmiotowego rozporządzenia, a nadto jego błędną wykładnię polegającą na bezzasadnym przyjęciu, iż stronie powodowej przysługuje prawo żądania zasądzenia z tytułu jego osobistego stawiennictwa na rozprawie oraz poniesionych przez jego pełnomocnika wydatków – należności w wysokości dodatkowej stawki minimalnej wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika;

2. art. 98 § 1 oraz § 3 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, jakoby wskazane przez powoda na rozprawie w dniu 30 marca 2015 r. oświadczenie odnośnie skrócenia przez niego zarobkowego pobytu zagranicznego i utraty w związku z tym dochodu, było wystarczającym do zasądzenia na jego rzecz dodatkowej kwoty tytułem poniesionych kosztów procesu pomimo, że powód w żaden sposób nie uprawdopodobnił tej okoliczności;

3. art. 91 w zw. z art. 85 ust 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010, nr 90, poz. 594), poprzez ich błędne niezastosowanie do rozliczenia wydatków powoda związanych z jego osobistym stawiennictwem na rozprawie w dniu 30 marca 2015 r. pomimo, że do takiego stawiennictwa nie został zobowiązany przez Sąd;

4. art. 91 w zw. z art. 86 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2010 r., nr 90, poz. 594) poprzez ich błędne niezastosowanie do ewentualnego rozliczenia poniesionych przez powoda wydatków związanych z rzekomo utraconym dochodem w związku z koniecznością skrócenia jego zarobkowego pobytu zagranicznego.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę w zaskarżonym zakresie postanowienia poprzez oddalenie wniosku powoda o zasądzenie dodatkowej kwoty 600,00 zł tytułem kosztów postępowania. Skarżący wniósł także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej spółki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym według norm przepisanych.

W uzasadnieniu dla niniejszego pozwany wskazał, iż fakt poniesienia przez powoda kosztów procesu w kwocie 600,00 zł w żaden sposób nie został udowodniony, a chociażby uprawdopodobniony, a podstawa prawna zasądzenia tej kwoty nie jest prawidłowa. Wskazał, iż przepis § 2 ust 2 oraz § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu z dnia 28 września 2002 r., (Dz. U. z 2013 poz. 461), nie daje podstaw do zasądzenia dodatkowej stawki wynagrodzenia tytułem poniesionych przez stronę lub jej pełnomocnika wydatków, a nadto pełnomocnik powoda wykonuje zawód radcy prawnego, a nie adwokata zatem przepisy ww. rozporządzenia w ogóle nie mogą mieć w niniejszej sprawie zastosowania. Wskazał, iż przepis § 2 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490) reguluje jedynie stawki wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, a nie ponoszonych przez pełnomocnika wydatków. Ewentualne podwyższenie tej stawki ponad minimalną wysokość, ale nie więcej niż o jej sześciokrotność uzasadnione jest wyłącznie rodzajem i zawilocią sprawy oraz niezbędnym nakładem pracy radcy prawnego, a nie poniesionymi przez niego wydatkami związanymi – tak jak ma to miejsce w niniejszej sprawie – z jednorazowym stawiennictwem na rozprawie. Zarzucił, iż w przypadku poniesienia przez profesjonalnego pełnomocnika wydatków związanych m.in. z jego dojazdem do sądu na rozprawę, powinien on je co najmniej uprawdopodobnić. Wskazał, iż stawiennictwo powoda

na rozprawę w dniu 30 marca 2015 r. nie miało charakteru obowiązkowego. Powyższe zatem naruszało art. 98 § 3 k.p.c. albowiem strona może domagać się zwrotu poniesionych wydatków związanych z osobistym stawiennictwem na rozprawie, o ile stawiennictwo to było nakazane przez Sąd. Odwołując się do brzmienia art. 91 w zw. z art. 85 ust 1 i 2 oraz 86 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, skarżący podniósł, iż powodowi przysługuje zwrot poniesionych wydatków na takiej samej zasadzie jak świadkowi. Tymczasem zasądzenie na rzecz powoda w zryczałtowanej wysokości kwoty 600,00 zł należności nastąpiło na podstawie złożonego przez niego oświadczenia do protokołu rozprawy. Powód zaniechał w tej kwestii przedstawiania jakiegokolwiek potwierdzenia uprawdopodobniającego okoliczności, iż w istocie przebywał na wyjeździe zarobkowym poza granicami kraju i zmuszony był do jego skrócenia.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie jako zasadne należało w całości uwzględnić.

Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Natomiast w myśl § 3 tego artykułu, do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W okolicznościach niniejszej sprawy odbyła się jedna rozprawa w dniu 30 marca 2015 r. na którą został wezwany pełnomocnik powoda (k. 33). Obecność powoda na przedmiotowej rozprawie nie była wymagana albowiem działał za niego profesjonalny pełnomocnik prawidłowo zawiadomiony o jej terminie. W związku z powyższym zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy znalazł art. 98 § 3 k.p.c. Wskazać nadto należy, iż zgodnie z art. 91 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w wypadku, gdy obowiązujące przepisy przewidują przyznanie stronie należności w związku z jej udziałem w postępowaniu sądowym, należności te, przyznaje się stronie w wysokości przewidzianej dla świadków. W związku z powyższym stronie powodowej przysługiwałby zwrot kosztów podróży oraz zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie sądu na podstawie art. 85 i 86 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych tj. na takich samych zasadach na jakich odbywa się zwrot powyższych należności świadkom. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia natomiast wynika, iż Sąd Rejonowy uznając, iż po stronie powodowej zaszła konieczność pokonania znacznej odległości do siedziby Sądu - 80 km, nie odniósł tejsze okoliczności do brzmienia przepisu art. 98 § 3 k.p.c. dokonując ustaleń, iż koszty podróży powoda na rozprawę w dniu 30 marca 2015 r. stanowiły koszty rzeczywiście poniesione, racjonalne i celowe, pominiawszy przy tym fakt, iż powód nie był obowiązany do osobistego stawiennictwa na przedmiotowej rozprawie.

Nadto wskazać należy, iż na podstawie art. 91 w zw. z art. 86 ust 1 i 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, stronie przysługuje zwrot zarobku lub dochodu utraconego z powodu stawiennictwa na wezwanie Sądu, które to okoliczności strona powinna należycie wykazać. Natomiast w okolicznościach niniejszej sprawy, powód nie tylko nie był wezwany na przedmiotową rozprawę, lecz także nie wykazał należycie, iż z powodu stawiennictwa w Sądzie Rejonowym w Krośnie utracił zarobek i w jakiej wysokości. Sąd Rejonowy w tym zakresie zasądając na rzecz powoda kwotę 600,00 zł oparł się jedynie na oświadczeniu pełnomocnika powoda pomimo, iż powód nie wykazał w okolicznościach niniejszej sprawy, iż rzeczywiście przebywał poza granicami kraju na wyjeździe zarobkowym i zmuszony był do jego skrócenia.

Nadto wskazać należy, iż przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, jak zasadnie podniósł pozwany, regulują jedynie stawki wynagrodzenia profesjonalnego pełnomocnika, a nie ponoszonych przez tego pełnomocnika wydatków, do której to okoliczności zastosowanie ma art. 98 § 3 k.p.c. Przepis § 2 ust 2 ww. rozporządzenia uzależnia również wysokość opłaty w konkretnej sprawie od takich okoliczności jak jej charakter, a także nakład pracy pełnomocnika i jego wkład w rozstrzygnięcie. Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w

postanowieniu z dnia 24 października 2012 r. III CZ 57/12, wskazujące, iż ustawodawca określając wysokość stawek minimalnych wynagrodzenia profesjonalnych pełnomocników za poszczególne czynności lub za udział w postępowaniu rozważył i uwzględnił wszelkie okoliczności charakterystyczne dla danego typu spraw. Tym samym w stawkach minimalnych odzwierciedlona została swoista wycena koniecznego nakładu pracy pełnomocnika związana ze specyfiką określonego rodzaju postępowań. Jednocześnie ustawodawca pozostawił sądom orzekającym możliwość uwzględnienia nadzwyczajnych, szczególnych okoliczności, które pojawiając się w danej sprawie zwiększają nakład pracy niezbędnej do prawidłowej realizacji obowiązków profesjonalnego pomocnika procesowego.

Jak wynika z okoliczności niniejszej sprawy, brak jest przesłanek do zasądzenia dodatkowej stawki minimalnej wynagrodzenia pełnomocnika w sprawie, w której wskazane wyżej okoliczności nie wystąpiły, a skala aktywności radcy prawnego pozostawała na przeciętnym poziomie. W okolicznościach niniejszej sprawy, po wytoczeniu przez powoda powództwa o zapłatę kwoty 2.680,94 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 30 grudnia 2014 r. do dnia zapłaty z tytułu zawartej przez strony umowy przewozu, Sąd Rejonowy w Krośnie wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodnie z żądaniem pozwu, sygn. akt V GC upr 117/15 od którego pozwany wniósł sprzeciw. Następnie w dniu rozprawy wyznaczonej na dzień 30 marca 2015 r. pozwany złożył pismo procesowe, w którym wskazał, iż w dniu 27 marca 2015 r. wpłacił na rzecz powoda kwotę 3.396,06 zł obejmującą należność główną, powiększoną o odsetki ustawowe liczone od dnia 30 grudnia 2014 r. do dnia 27 marca 2014 r., kwotę 30 zł tytułem opłaty od pozwu, kwotę 600,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego oraz kwotę 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. Na skutek niniejszego powodu na rozprawie w dniu 30 marca 2015 r. cofnął pozew.

Mając na uwadze, iż uiszczona przez pozwanego należność na rzecz powoda obejmowała poniesione przez powoda opłaty w tym wynagrodzenie profesjonalnego pełnomocnika w niniejszej sprawie, niezasadnym było domaganie się przez pełnomocnika strony powodowej zasądzenia dodatkowej stawki minimalnej wynagrodzenia albowiem czynności pełnomocnika procesowego w niniejszej sprawie, nie wykraczały poza zwykłe działania pełnomocnika strony w postępowaniu procesowym. Nadto przedmiotowe postępowanie obejmowało jedynie jedną rozprawę i zostało umorzone postanowieniem Sądu z dnia 30 marca 2015 r. na skutek zapłaty przez pozwanego należności dochodzonej pozwem, czego skutkiem było cofnięcie przez powoda pozwu. Nakład pracy pełnomocnika powoda, a także stopień skomplikowania i zawłości sprawy nie uzasadniały przyznania pełnomocnikowi powoda dodatkowej stawki minimalnej, oprócz zasadniczej stawki minimalnej w wysokości 600 zł uiszczonej przez pozwanego a wynikającej w § 6 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Wskazać należy, iż takiego podwyższenia nie uzasadniały także poniesione przez pełnomocnika wydatki związane z jednorazowym stawiennictwem na rozprawę. Akty regulujące opłaty za czynności profesjonalnych pełnomocników procesowych - w tym rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu - nie zawierają postanowień odnoszących się do wydatków tychże pełnomocników. Jednakże w praktyce orzeczniczej w zakresie rozstrzygania o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c. oraz w piśmiennictwie w zakresie problematyki związanej z kosztami w procesie cywilnym panuje przekonanie, iż co do zasady w skład wydatków, o których mowa w art. 98 § 3 k.p.c. wchodzi koszty przejazdów profesjonalnego pełnomocnika do sądu w celu wzięcia udziału w rozprawie. Problematiczna jest jedynie kwestia celowości i niezbędności tychże kosztów (art. 98 § 1 k.p.c.) przekładająca się na ich wysokość. Sąd Okręgowy podziela w tym zakresie stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w uchwale z dnia 12 czerwca 2012 r., sygn. akt III PZP 4/12, wskazujące, iż celowe i niezbędne koszty przejazdu profesjonalnego pełnomocnika strony w celu wzięcia udziału w rozprawie wchodzi w skład kosztów procesu (art. 98 § 1 i 3 k.p.c.) jednakże poniesienie tychże wydatków przez profesjonalnego pełnomocnika nie może stanowić podstawy do zasądzenia na rzecz pełnomocnika procesowego dodatkowej stawki minimalnej wynagrodzenia tegoż pełnomocnika. Wskazać bowiem należy, iż co do zasady uzasadniony jest zwrot kosztów zastępstwa procesowego według wynagrodzenia w stawkach minimalnych, a dopiero konkretne okoliczności o charakterze szczególnym (rodzaj i zawłość sprawy oraz niezbędny nakład pracy adwokata) przemawiają za zasadnością ich zwrotu według stawki wyższej niż stawka minimalna o której mowa w art. 22⁵

ust 3 ustawy o radcach prawnych lecz nieprzekraczającej sześciokrotności tej stawki. Przedmiotowe okoliczności uzasadniające zasądzenie dodatkowej stawki minimalnej na rzecz pełnomocnika strony powodowej w okolicznościach niniejszej sprawy nie zaszyły. W związku z powyższym wbrew stanowisku Sądu Rejonowego tak sformułowany wniosek pełnomocnika strony powodowej, złożony na rozprawie w dniu 30 marca 2015 r. nie zasługiwał na uwzględnienie.

Na marginesie wskazać należy, iż poniesione w postępowaniu sądowym koszty powinny być weryfikowane przez Sąd pod kątem ich celowości, racjonalności i dostosowania do konkretnych warunków. Nawet w sytuacji gdy nie są kwestionowane przez przeciwnika w warunkach takich jak zaistniałe w niniejszej sprawie, kiedy przeciwnik tj. pozwany nie uczestniczył w rozprawie kończącej postępowanie. Takiej weryfikacji kosztów poniesionych zarówno przez stronę powodową jak i jej pełnomocnika w niniejszym postępowaniu Sąd Rejonowy zaniechał opierając się jedynie na oświadczeniu pełnomocnika strony powodowej zgłoszonym na rozprawie w dniu 30 marca 2015 r.

Mając na uwadze powyższe, zażalenie pozwanego uznano za uzasadnione o czym orzeczono w pkt I postanowienia na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania zażaleniowego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Na przedmiotowe koszty postępowania zażaleniowego złożyła się opłata od zażalenia w wysokości 30 zł oraz koszty zastępstwa procesowego w wysokości 60 zł - § 2 pkt 2 w zw. z § 12 ust 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. 2013. 490).

ZARZĄDZENIE

1.(...)

2.(...)

(...)